

خلق از عدم به معنایی که رابطه‌ی وجودی بین خالق و مخلوق نیست چیز غیر قابل قبولی است

شماره پرسش: ۱۸۹۷۲

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۶/۱/۶ ۰۵:۱۵:۲۴

متن پرسش

نظریه خلق از عدم زمانی چه ناسازگاری با معارف عرفانی دارد؟ - با عرض سلام و تشکر فراوان □ نظریه خلق از عدم زمانی که متکلمین ارائه داده اند چه ناسازگاری با معارف عرفانی دارد که ابن عربی آن را مردود می داند؟ اول اینکه انتظار می رود و از آراء متکلمین چنین فهمیده می شود که آنها خلق از عدم را ارائه دهند نه خلق از عدم زمانی را که یک نظریه پیشرفته و سازگار با مبانی فلسفی و عرفانی است. عرفا و فلاسفه صدرایی معتقدند عدم به وجود تبدیل نمی شود لذا کثرات از عدم نمی توانند خلق شوند و حتما قبلا در علم خدا موجود بوده اند (همان بحث عین ثابت) ولی متکلمین با خلق از عدم گمان کنم مشکلی ندارند؟ دوم اینکه خلق از عدم زمانی، اشاره دارد که کثرات - به عنوان نمونه انسان - در زمان خاصی وجود نداشته است. و وجود او را خارج از ظرف زمان منتفی نمی داند پس این نظریه با معارف عرفانی همخوانی دارد. چرا ابن عربی معترض آن شده؟ پیشاپیش از پاسخ شما سپاسگذارم.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همان طور که متوجه‌اید، آن چه به عنوان مخلوق در صحنه است، تجلیات وجودی حضرت حق است و حضرت حق علت وجود آن مخلوق می‌باشد و متکلمین از این جهت متشکل دارند که نسبت وجودی بین خالق و مخلوق که همان تجلی وجودی است را درست تصور نمی‌نمایند و معنای خلق از عدم به این معنایی که پدیده از نظر وجود به خدا متصل است چیزی نیست که فلسفه و عرفان متوجه نباشند. خلق از عدم به معنایی که رابطه‌ی وجودی بین خالق و مخلوق نیست چیز غیر قابل قبولی است. موفق باشید